

The Children's Rights Charter (CRC)

maxa waye xuqooqdaa oo dhan (xuqooqdaa ilmahaa)

qanoonka ama xuqooqdaa ilmahaa waxa waye warqadaa kaa sucuto unicef waxayna kaa hadleysaa sidaa loo dhowrii lahaa ilmahaa xuqooqdooda ilmahaa meel kastaa ay juugan luguna dhawraayo cafmadkooda iyo farxadooda iyo amankooda .

liiskaa xuquuqdaa waa 54 xuqooq 42 waxay ku sabsantahay ilmahaa intaa kale waxay ku sucutaa xokomadaha iyo dadkaa wayen siday uu dhawrii lahaayeen xuquuqdaa ilmahaa

xuqooqdadaa inaad baratiid maa rabtaa?

sharciga 1

quf walbo oo kaa yar 18 xuquuqdan ayo huus yimadaa

sharciga 2

ilmahaa dhan xuquuqdan ay leeyihiin sii walbo ay ahaato arintaa

sharciga 3

quf walbo oo ilmahaa laa shaqeeyo waa ino caruurtaa uu sameeyo wax walbo oo fiican

sharciga 4

xukoomadaha waa inay laa sucdaan caruurta oo dhan inay xaquuqdooda dhawrantahay ama ay gareyso

sharciga 5

waxa barataa sidaa luu isticmaalo xaquuqdadaa mar walbo aad sii kureysiid

sharciga 6

xaqaaga waxaa uu leydahay inaad nuulato nulul caafmad leh

sharciga 7

xaqaaga waxa uu leydahay magac iyo jinsiyad wadankaga kaa sucuto

sharciga 8

xukumadaha waxa laaga rabaa inay ixtiramto xaqaaga oo ah magaca iyo jinsiyadaa iyo familigaa

sharciga 9

xaqaaga inaad laa noolaato familigaga hadaye markas ay ku fiicantahay oo dhib jirin

sharciga 10

xaq inaad aragto reerkaga hadey wadan kale ay ku noolyihiin

sharciga 11

xaqaagaa inaa wadankaa lagaa bixiin sii sharcii daroo ah

sharciiga12

xaqaagaa inaad sheegtiid waxa uu aragto inay saxsanyihiin oona lugu dhageesto

sharciga 13

xaqaaga inaad macloomadaha aad heshiid

sharciga 14

xaqaagaa inaad diintadaa wadatoo

sharciga 15

xaqaaga inaa saxiib yeelato oo kuuxyadaa iskaa qurto

sharciga 16

xaqaaga inaad lahaato wax ku qaas ah

sharciga17

xaq waxaad uu leydahay macloomadaha oo saxdaa ah inaad kalaa sucuto telefishinka iyo jornaalkaa

sharciga 18

walidkaa waxa saaran xaq ah inay caruurtooda ay sii fiican uu kuriyaan wax walbanaa uu uu fiican ay uu sameeyan

sharciga19

caruurtaa waa inaa dhibkaa lagaa ilaaliyo oona meel amaan ah lugu haayo

sharciga20

sii fiican inaa lugu caawiyo waye hadii reerkagaa aad laa noolawaysay

sharciga21

nulool fiican aya xaq uu leydahay hadaa reerkaga laa noolan kariin

sharciga22

caruurtaa quxutigaa isku xuqooq ay leeyihiin ayaka iyo ilmahaa welas ku nuul

sharcigaa 23

xaq waxad uu leydahay cawiin booxdu hadaa jiis ama cilaad aad ku dhalatay

sharciga24

xaq waxaad uu leydahay cuntoo fiican iyo biyo nadiif ah iyo dhaqtaar hada xanoosantahay

sharciga25

caruurta reerkooda laa nooleen waa inaa lagaa war qaboo sidaa luu ugaado hadii ay fiicanyihiin

sharciga26

xaq waxad uu leydahay lacag dheerad ah hadii reerkaga ay awoodin

sharciga27

xaq waxad uu leydahay nolol fiican

sharciga 28

xaq waxaad uu leydahay inaad wax barato oo aad iskuul tagto

sharciga 29

xaq waxaad uu leydahay ilaan noloshaada heer aad gartiid

sharciga 30

xaqaaga inaad ku hadashoo afkagaa hooyo

sharciga 31

xagaaqa inaad ciyartoo oo raxeesatoo

sharciga32

waa inaa laaga ilaaliyo wax walbo uu xun

sharciga33

waa inaa lagaa ilaaliyo drugiskaa iyo waxyalahaa cafmadkaa wax uu dhimo

sharciga 34

waa inaa xukumadaha ay ilmaha kaa ilaaliso faraxumeska oo ladagalanto

sharciga 35

xaq waxad oo leydahay inaa lugu iibin

sarciga 36

waa inaa lagaa ilaaliyo wax walbo oo ku dhawici karo

sharciga 37

xaq waxad uu leydahay ladhaqan fiican hada sharciga jibisid

sharciga 38

waa inaa caruurtaa lagaa ilaaliyo inay askarta dagalanto ay racaan haday ay kaa yaryihiin 15 sano

sharciga 39

waa inaa caruurtaa laa caawiyo cawiin buuxdo hadii sii xun lulasoo dhaqmay

sharciga40

sharcigaa waa ino kuu caawiyo hadii aad sharciga wadanka ku xadgudubtay

sharciga 41

hadii sharciyada wadankagaa ay kasi ilaalin fiicanyihiin sharciyadaan aan ku sheegnay meeshan waa inaa latix galiyo kuwaa wadankagaa oo xaqagaa sii fiican uusii dhoowraayo

sharcigaa 42

waa inaa xukumadaha ay bartoo caruunta iyo walidkaa xuquuqdan